

Comunicat de presa

Bucuresti
26 aprilie 2016

AUTISM ROMANIA-Asociația Părinților Copiilor cu Autism a organizat vineri, 22 aprilie, la Bucuresti, **Conferinta „Tranzitia de la scoala la viata de adult - Angajarea in munca a persoanelor cu autism”**.

Conferința a fost organizată in cadrul proiectului **„Start in viață pentru tineri cu autism”**, finantat prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European 2009 - 2014, Fondul ONG in România. Durata proiectului este de 22 de luni, iar valoarea finantarii de 97.595 euro.

Au participat si au avut interventii in deschiderea conferintei Dl Raul Patrascu, Consilier de Stat la Cancelaria Primului Ministru, Dl Mihai Tomescu, Consilier personal pe dizabilitate al Primului Ministru, Dna Mihaela Ungureanu, Presedinte ANPD, care au afirmat ca sunt necesare masuri si eforturi coordonate si diferite forme de sprijin pentru persoanele cu dizabilitati, cu autism in mod special, pentru a se egaliza oportunitatile si sansele de angajare si incluziune sociala ale acestora.

Nici un reprezentant al Ministerului Educatiei Nationale nu a participat, desi au fost invitati, iar in problematica dezbatauta are rolul principal. Au participat reprezentanti ai Centrului Municipiului Bucuresti de Resurse si Asistenta Educationala -CMBRAE si Centrului National de Dezvoltare a Invatamantului Profesional si Tehnic.

Reprezentantii autoritatilor au reliefat faptul ca au fost elaborate cateva strategii, aflate in procedura de avizare: Strategia nationala pentru persoanele cu dizabilitati, Strategia pentru sanatate mintala a copilului si adolescentului, in lucru de foarte multi ani, Strategia formarii profesionale, care are si cateva mentiuni despre tinerii din categoriile vulnerabile, inclusiv cu dizabilitati. Acestea sunt considerate ca fiind premisele imbunatatirii situatiei privind tranzitia la viata de adult sau angajarea persoanelor cu dizabilitati. Reprezentantul AUTISM ROMANIA si-a exprimat temerea ca aceste strategii ar putea sa nu fie cu adevarat integrate, sa nu vizeze tranzitia in sens larg, ci doar in sens de angajare pe piata muncii, si sa nu promoveze abordarile centrate pe persoana in oferirea serviciilor pentru persoana cu dizabilitati, pentru ca strategiile se lucreaza de fiecare minister in parte si se solicita la final puncte de vedere ale celorlalte ministere.

Din partea tuturor participantilor la conferinta a fost adresata catre ANPD solicitarea de a posta pe siteul institutiei toate strategiile care au legatura cu persoanele cu dizabilitati indata ce au fost avizate de ANPD, precum si informatiile legate de stadiul in care se afla acestea, linkurile catre siteurile ministerelor unde acestea sunt postate sau sunt postate informatii despre acestea.

Au participat si au luat cuvantul **tineri si adulti cu autism** si **parinti**, care au subliniat enormele dificultati cu care se confrunta in scoala si apoi la gasirea unui loc de munca/ angajare, dar au reliefat si lipsa serviciilor de sprijin / de zi , de recuperare in comunitate dupa scoala pentru tineri si adulti cu probleme complexe, ceea ce le afecteaza dramatic calitatea vietii, atat a persoanei cu autism, cat si a intregii familii.

Invitat special a fost dna Jane Thompson, specialist in educatia si dezvoltarea timpurie a copilului cu nevoi speciale, care are o bogată experiență in oferirea de programe educaționale in școli, programe de intervenție timpurie si programe de educație pentru adulți. Ea a prezentat exemplul american de abordare a tranziției de la școală la viața de adult, legislația specifica pe această temă specifica, parte a Individual Disability Educational Act-IDEA, legea care reglementeaza educatia speciala. Dna Thompson este sotia atasatului cu afacerile al ambasadei SUA in Romania.

Au participat profesioniști din București și din țară, cadre didactice, studenți, care au intervenit cu întrebări și comentarii pe parcursul conferinței, precum și la dezbaterile propunerilor AUTISM ROMANIA de îmbunătățirea a cadrului de reglementări pe tema tranziției de la școală la viața de adult a elevilor cu autism/dizabilități.

Reprezentanții organizației au prezentat principalele rezultate obținute în cadrul proiectului:

- Crearea **Centrul multifuncțional de servicii și resurse în autism**, serviciu frecventat de 20 de tineri și tineri -adulți cu autism cu vârsta între 15-40 de ani, în cadrul cărora sunt desfășurate:
 - o activități ocupaționale (atelier de bricolaj și de gătit) și de socializare în centru și în comunitate,
 - o **Job club - program de sprijin pentru tinerii cu autism înalt funcțional**, Sindrom Asperger, autism atipic (PDD-NOS), în cadrul cărora tinerii se întâlnesc lunar pentru informare și sprijin reciproc, consiliere privind cariera și angajarea în muncă, schimb de idei și dezbateri punctuale pe teme de interes general legate de cariera, angajare.
 - o Informare, referire și consiliere pentru părinți
- Lansarea ghidului pentru angajatori, **„Angajarea în muncă a persoanelor cu autism”, și a ghidului „Tranziția de la școală la viața de adult”,** adresat factorilor de decizie, profesioniștilor, părinților elevilor și tinerilor cu autism.
- **Portalul „Autism Conexiuni”,** care le oferă tinerilor și adulților cu autism sprijin pentru alegerea carierei, angajare, prin conținutul său informativ și ca platformă de comunicare, schimb de opinii, idei, bune practici, de sensibilizare a comunității asupra nevoilor persoanelor adulte cu autism. Portalul oferă și posibilitatea întâlnirii angajatorilor, care se pot înscrie pe portal, cu tinerii care sunt doriți să se angajeze, care, la rândul lor, se pot înscrie pe portal. <http://conexiuni.autismromania.ro/tineri-cu-autism/>

În cadrul conferinței am prezentat un draft de propunere de îmbunătățire a reglementărilor legislative pe tema **tranziției de la școală la viața de adult a elevilor cu autism / nevoi speciale și dizabilități** (cele de dezvoltare în special). Propunerile și recomandările au ca scop necesitatea folosirii conceptului de tranziție de la școală la viața de adult în sensul larg de **proces coordonat de pregătire** a elevilor cu autism /dizabilități pentru viața de după școală, procesul care începe de la vârsta de 14, maxim 16 ani, are în vedere domeniile: 1. educație continuă și formarea după școală secundară/ liceu, 2. traiul independent- autonomie personală, 3. angajarea- cariera, 4. Social- viața în comunitate. Din cercetările noastre, acum tranziția de la școală la viața de adult, în legislație și în practica profesioniștilor, se referă doar la pregătirea pentru muncă și angajare. Propuneri:

1. **Elaborarea unui protocol interministerial pentru planificarea tranziției pentru elevii/tinerii cu nevoi speciale**, creat în comun și aprobat de către toate ministerele. Acesta ar constitui **cadrul** prin care statul se asigură ca:
 - are loc un proces de tranziție **coordonat** pentru elevii/tinerii cu nevoi speciale și familiile acestora;
 - accesul la resursele existente este îmbunătățit;
 - resursele existente sunt utilizate în mod eficient, eforturile nu sunt duplicate și nu există „goluri” în oferirea acestor servicii;
 - elevul care se pregătește să parasească sistemul educațional pentru a pasi în comunitate este **pregătit** și are tot sprijinul *în timpul* procesului și *post-tranziție* să reușească în viața ca adult.
2. **Adoptarea unui ordin al Ministerului Educației Naționale care să reglementeze o metodologie clară privind tranziția elevilor cu cerințe educaționale speciale spre viața de adult.** Un astfel de ordin ar trebui să cuprindă cel puțin următoarele elemente:
 - obligativitatea realizării unui **plan de tranziție** de la școală la etapa de după școală pentru elevii cu nevoi speciale care implinesc vârsta de 14, cel mult 16 ani, plan care să cuprindă obiective clare, măsurabile, termene, evaluabile periodic (minimum anual), precizarea responsabilităților în realizarea acțiunilor. Planul de tranziție să facă parte din Planul de

interventie personalizat-PIP sau poate fi un document separat. In cadrul proiectului am creat si un **model de plan de tranzitie**.

- **pasii clari** ai procesului de tranziție, responsabilitățile actorilor, inclusiv modul de implicare a elevului si a parintilor/tutorelui in evaluarea elevului, pentru a se identifica abilitatile, aspiratiile si dorintele acestuia, dar si in stabilirea obiectivelor pe termen lung si anuale ale elevului;
- Crearea unui **serviciu dedicat tranziției** cu rol de coordonare a tranziției elevilor cu nevoi speciale; precizarea rolurilor si responsabilităților celor implicați in planificarea tranziției, in realizarea planului de tranziție si implementarea acestuia.

Cu privire la coordonarea tranziției elevilor cu nevoi speciale/dizabilitati, o propunerea in acest sens ar fi investirea Centrelor judetene de resurse si de asistenta educationala (CJRAE), respectiv Centrului Municipiului București de Resurse si Asistență Educaționala (CMBRAE) cu atribuții exprese in acest domeniu.

„La aceasta data situatia tinerilor cu dizabilitati absolventi, in special a celor cu autism si cu alte tulburari de dezvoltare, este dramatica. Dupa scoala, cu foarte putine exceptii, tinerii stau acasa, lipsiti de sprijin specializat, de servicii, primesc doar cateva prestatii sociale, insuficiente si pentru simpla supravietuire, se degradeaza fizic si psihic, la fel si parintii lor. Putini dintre acestia ajung sa frecventeze servicii sociale sau programe ale unor organizatii neguvernamentale, de multe ori sporadic, in functie de resursele fluctuante ale ong-ului. In zona rurala sau provincie situatia este si mai dramatica, acolo nu sunt organizatii ,de regula, nici servicii de zi sau de sprijin adaptate pentru anjagare in munca pe plan local, desi ar putea fi gasite solutii chiar in comunitatile locale mici. Important este sa existe o viziune si un cadrul coerent privind serviciile si sprijinul de care are nevoie un elev inca din ultimii ani de scoala si dupa scoala, pentru a fi pregatit pentru perioada de dupa scoala, viata din comunitate. Este nevoie de personal instruit, care are roluri si responsabilitati clare in procesul de tranzitie de la scoala la viata de adult, o gandire flexibila a tuturor actorilor. Statul trebuie sa creeze acest cadru. Altfel, drepturile acestor tineri la educatie adecvata, la munca, participare in comunitate, locuire, la viata decanta, vor continua sa nu fie respectate. Cred ca ne plangem prea repede ca nu avem resurse. Este adevarat ca nu sunt suficiente, dar mai cred ca resursele NU sunt folosite eficient tocmai din lipsa coordonarii lor eficiente, ceea ce este inadmisibil.”
Liuba Iacoblev, presedinte AUTISM ROMANIA

Scopul principal al conferinței a fost de a lansa o dezbatere pe aceste 2 teme extrem de importante pentru persoanele cu autism, cu dizabilitati in general, si pentru familiile acestora si de a promova crearea unui cadrul legislativ care sa aduca **coerenta** si **consistenta** in tranziția de la scoala la viata de adult a elevilor/ tinerilor cu nevoi speciale si dizabilitati, pentru ca sansele de reusita după scoala ale acestor tineri sa fie cat mai mari si in acord cu potentialul lor.

Pana al sfarsitul lunii aprilie AUTISM ROMANIA va depune la ministerele de resort propunerile si va continua demersurile de promovarea acestora la ministerele de resort, astfel incat in cat mai scurt timp posibil statul sa isi asume responsabilitatea unor schimbari in beneficiul real al tinerilor cu dizabilitati, pentru ca acestia sa aiba sanse reale de a se integra in societate si de a trai vietii valoroase, in mod demn in comunitate. Vom continua informarea si sensibilizarea actorilor - parinti, profesionisti, indeosebi a cadrelor didactice, a celor din serviciile de asistenta sociala asupra importantei pregatirii tranziției de la scoala la viata de adult a elevilor cu dizabilitati.

Persoana de contact: Liuba Iacoblev, manger proiect, tel 0731816880, liuba.iacoblev@autismromania.ro



Proiect finanțat prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European 2009 - 2014, Fondul ONG in România

Pentru informații oficiale despre granturile SEE si norvegiene accesați <http://www.eeagrants.org> , www.fondong.fdsc.ro



Sponsorul evenimentului Hotel Ibis Gara de Nord, care a oferit gratuit sala.

Despre AUTISM ROMANIA

Autism România este o organizație a părinților copiilor cu autism înființată în 2001 și are ca misiune apărarea drepturilor și intereselor persoanelor a căror viață este marcată de autism, creșterea calității vieții acestora și promovarea includerii și participării lor depline la viața comunității din care fac parte. Prin toate acțiunile și inițiativele noastre țintim să generăm acele schimbări în societatea noastră, care să afecteze în mod pozitiv existența miilor de persoane cu Tulburări din spectrul autismului, copii, tineri, adulți, și a familiilor lor. Cream programe și servicii care să răspundă cât mai bine nevoilor acestora.